Anders Gadegaards prædiken palmesøndag

Taler
Anders Gadegaard
Sognepræst og fhv. domprovst

Dato
29. marts 2015

Sted
Vor Frue Kirke, Københavns Domkirke

Omstændigheder
Prædikentekst
Matthæusevangeliet kapitel 21, vers 1-9

MAGTENS MODBILLEDE

På månedsdagen for drabene på Dan Uzan og Finn Nørgaard kunne man i Indre By se et sjældent optog. En ring af mennesker, ca. 1000, stod med hinanden i hånden rundt i gaderne ved Krystalgade. De dannede en fredsring rundt om synagogen. Initiativet blev taget af Nidal El-Jabri, en muslim med palæstinensiske rødder. Sammen ville danskere med muslimsk, kristen og jødisk baggrund bringe det budskab, at jøderne i Danmark ikke skal leve i frygt – de er en del af os, og vi hører sammen som danskere. Fredsringen var en demonstration af sammenhold og forsoning uden antydning af magt – og dog en magtfuld demonstration. Denne forsamling viste hvilken styrke og kraft, der ligger i at give afkald på magten og udtrykke magtens modbillede: Fællesskab, hensyn, medmenneskelighed.

Sådan en sammenstimlen af folk fandt også sted palmesøndag for et par tusind år siden i Jerusalem.

Folket var dødtrætte af undertrykkelsen – både romernes og den, som jødernes magtelite udøvede. Man længtes efter befrielse. Man håbede, at en dag ville den retfærdige Gud gribe ind og skabe retfærdighed.

Bryd ud i jubel, Zions datter,
råb af fryd, Jerusalems datter!
Se, din konge kommer til dig,
retfærdig og sejrrig,
sagtmodig, ridende på et æsel,
på en æselhoppes føl.

... krigsbuerne skal tilintetgøres.
Han udråber fred til folkene... Zak[arias' Bog kapitel] 9,9-10

Dette var drømmen om modbilledet til alle kongemagters indtog – og det er tydeligt, at Jesus nøje har planlagt at ride ind i byen som udtryk for denne gamle drøm. Det må have været et pudsigt syn. Magthaverne har sikkert grinet højt af denne latterlige mand på et æsel. Ham skulle de hurtigt få bugt med. Og det fik de! Den rå magt sejrede endnu en gang. Troede de. Men det viste sig, at det var en anden slags rige, han bragte. Han sagde: "Mit rige er ikke af denne verden. Fred giver jeg jer, jeg giver jer ikke, som verden giver."

Hvad han her gjorde, forvandlede verden. Fra da af var menneskelivet ikke mere det samme. Og dog var alt det samme. To riger, to verdener greb ind i hinanden, to virkelighedsplaner, som også afspejler sig i selve historien denne palmesøndag.

Med Jesu indtog fastholdes nederlaget og sejren på én gang. Troen må afgøre, om det blev nederlag eller sejr, om Jesu henrettelse var afslutningen på den historie, *eller* om den fortsatte. Om det virkelig forholder sig sådan, at vi lige siden kan sige: "Se, din konge kommer, sagtmodig og ridende på et æsel", fordi hverken liv eller død eller nogen anden jordisk eller himmelsk magt kan forhindre Gud selv i at komme os i møde.

Det påstår den kristne tro – og det gør en verden til forskel. Vores jubel og glæde og spontane kærlighed og oprigtighed varer så kort. Hurtigt er vi tilbage ved kendsgerningerne, at det er den rå magt og hensynsløsheden, der regerer verden. Men da er frelsen netop dette, at Han kommer til os, sagtmodigt, ikke stolt og påtrængende, men skjult, afmægtigt og ydmygt, i et rige, der ikke er af denne verden, kun står det til troende for hjerterne. Men en tro, som kan gøre os stærke til at leve lige nu, her i verden.

Det er modbilledet til den herskende tone i verden i dag. Generøsitet frem for grådighed. Forsoning frem for forurettelse. Storsind frem for misundelse. Men nej, intet har ændret sig siden indtoget i Jerusalem den søndag. Ligesom dengang klæder vi magten i fornemme indtog, rækker af dyre sorte limousiner, og floromvundne ord om retfærdighed og fred. Hykleriet er det samme i dag. Den ene dag svinger vi med flag, som var det palmegrene, og hylder magthaverne, som var det fredsfyrster – og den næste hamrer de Jernnagler

gennem vor næstes hænder, tilmed ofte i retfærdighedens navn for selv at beholde magten.

Derfor behøver vi hele tiden modbilledet. Vi behøver palmesøndags karikatur af et optog til at holde os fast på afmagtens og nederlagets betydning. Vi er alle skrøbelige og ligger under for drømmen om magt og storhed. Men der er en anden virkelighed, hvor det menneskelige fællesskab, samfundet, holdes levende af kærlighed og offervilje – som den våbenløse jødiske vagtmand ved synagogen Dan Uzan blev et levende tegn på og som muslimen Nidal El-Jabri med sit initiativ til en fredsring ligeledes blev.

Forudsætningen for, at vi overhovedet kan leve med denne uoverkommelige etiske forpligtelse på at elske og skabe sammenhold, er, at dette kærlighedens samfund – eller kald det Helligåndens samfund – opretter Gud selv med os. Han kommer til os, lattervækkende rider han på et æsel. Med et sagte mod rider han sin grumme skæbne i møde. Tilfangetagelse, forhånelse, tortur og henrettelse. Forårsaget af mennesker, gentaget når vi svigter, vender nogen ryggen, udnytter, håner, gør til grin. Intet er forandret. Og dog kommer han atter ridende til os. Hans kærlighed kender ingen grænser. Når du spiser den lille bid brød og drikker den lille sjat vin, kommer han til dig, ligegyldigt hvem du er. For ham er vi alle lige. Lige elskede. Han ofrer sig igen og igen, lader sig gerne karikere, holde for nar, ydmyge af vor foragt og svigt. Når foragten rammer vor næste, er det ham, der rammes. Alligevel kommer han til os. Igen.

Det fællesskab, han dermed etablerer med os, er den guddommelige fredsring. Det solidariske, kærlige, humoristiske modbillede til magtens rå tale. Hvor man griner med og ikke af hinanden. Det budskab er kirkens eksistensberettigelse. Det skal vi uophørligt lade lyde og handle på. Som modvægt til magtens udfoldelse. Ikke for som kirke selv at vinde magt – det ville være at forråde evangeliet. Nej, magtløst. Men ikke magtesløst. At give afkald på magt som modbillede til magtens udtryk er langt fra en afmægtig handling. Det udtrykker tværtimod en vældig styrke. Som en fredsring, et optog, man kan le af, hvis man vil, men som demonstrerer en anden virkelighed end den rå voldelige magt. Kristi kærligheds virkelighed. Med den tyske forfatter Heinrich Bölls ord: "Jeg tror, at verden uden Kristus ville få selv ateisterne til at længes efter Kristus." [1] Den selvhengivende kærlighed kommer han med til os. Se, han kommer til dig, sagtmodig. Og vi svarer: Hosianna i det højeste!

1. Jvf. Heinrich Böll: *Eine Welt ohne Christus*, i bogen K. Deschner (red.): *Was halten Sie vom Christentum*, 1957.
   – Anders Gadegaard: "Tro mod politik. Kristne værdier – byggesten til en politisk etik", s. 197. Eksistensen. 1. udg., 2. opl., 2020.

Kilde
Anders Gadegaard: "Tro mod politik. Kristne værdier – byggesten til en politisk etik", s. 160-164. Eksistensen. 1. udg., 2. opl., 2020.

Kildetype
Dokumentation i bogværk

Tags
Første tekstrække, Palmesøndag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URl
https://www.dansketaler.dk/tale/anders-gadegaards-praediken-palmesondag